

SXEDIO.A76

10.4.1879: Ο ΥΠΑΤΟΣ ΑΡΜΟΣΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΕΙ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΟΥΑΡΡΕΝ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΗΡΕ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΙΤΙΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Σαν ξέσπασε ο σάλος στην Αγγλία και ιδιαίτερα μετά που ο βρετανός βουλευτής Φόστερ υπέβαλε τις καταγγελίες του Κιτίου, του Ιασονίδη και του Παλαιολόγου προς το Υπουργείο των Εξωτερικών στο Λονδίνο, ο Μαρκήσιος του Σώλσμπερι έσπευσε να ενημερώσει το Σερ Γκάρνερ Γούλσλη, πρώτο Υπατο Αρμοστή της Βρετανίας στην Κύπρο, με μια σύντομη επιστολή του στις **21** Μαρτίου **1879** και να του ζητήσει κάποιες εξηγήσεις ή να παρει κάποιες απαντήσεις, ώστε να γνωρίζει πως να αντιδράσει στη διαμάχη με την αντιπολίτευση.

Στις **24** του ίδιου μήνα ο Σώλσμπερι έστειλλε ακόμα μια επιστολή στο Γούλσλη στην οποία τον πληροφορούσε ότι έγινε συζήτηση στη Βουλή των Κοινοτήτων και ότι υποβλήθηκε αριθμός ερωτήσεων γύρω από το Κυπριακό:

"Υπουργείο Εξωτερικών, **24** Μαρτίου, **1879**

Κύριε,

Στην πορεία συζήτησης για την Κύπρο που έγινε στη Βουλή των Κοινοτήτων στις **24** τρέχοντος, ένας αριθμός ερωτήσεων υποβλήθηκαν με αναφορά στις δηλώσεις που από καιρού εις καιρό εμφανίζονται στις εφημερίδες, ως επίσης και σχετικά με επικοινωνίες που βρίσκονται στην κατοχή μελών της Βουλής από ιδιωτικές πηγές.

Επισυνάπτω κατάλογο αυτών των ερωτήσεων, στις οποίες είναι επιθυμητό όπως, όσο μπορείτε καταστήσετε την Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας ικανή να δώσει απαντήσεις σε περίπτωση που θα επαναληφθούν και σας παρακαλώ να αντιληφθείτε ότι, με το να τις στείλω σε σας, δεν εννοώ ότι η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας δίνει πίστωση σε οποιαδήποτε κατηγορία εναντίον της Διοικήσεως σας,

που γίνεται απ' ευθείας ή εμμέσως εναντίον της.

Επισυνάπτω έκθεση της συζήτησης.

Μένω

Σώλσμπερι

Περίληψη των ερωτήσεων που υπέβαλε ο Σερ
Δίλκε

Υποχρεωτική εργασία

Μαστιγώσεις

Αποκλεισμός των ελληνικών εφημερίδων

Φορολογίες

Αρνηση αιτήσεων στην ελληνική γλώσσα

Αρνηση σε δικηγόρους να εμφανίζονται στα
δικαστήρια

Τιμωρία του Μ. Σένσολα

Προξενική δικαιοδοσία

Βουλή των Κοινοτήτων, **24** Μαρτίου, **1879**

Με την έκθεση του Διοικητή της επαρχίας
Λεμεσού Ουάρρεν στα χέρια του, με την οποία
απορρίπτονταν διαρρήδην όλες οι κατηγορίες, ο Σερ
Γκάρνερ έδωσε και αυτός με τη σειρά του ίδια εικόνα
και στον προϊστάμενο του Μαρκήσιο του Σώλσμπερι σε
μια μακρά επιστολή του στις **10** Απριλίου **1879**, που
λήφθηκε στο Λονδίνο στις **26** του ίδιου μήνα.

Στην ίδια έκθεση του Γούλσλη επισύναπτε και
μια νεότερη απάντηση του Διοικητή Ουάρρεν προς το
Συνταγματάρχη Γκρήηβς, ο οποίος τον είχε ενημερώσει
γι' αυτά που ζητούσε το υπουργείο των Εξωτερικών.

Η απάντηση του Γούλσλη έχει ως εξής:

"Κυβερνείο, Λευκωσία, **10** Απριλίου (**1879**)

(Αποσπάσματα)

Εχω την τιμή να γνωρίσω λήψη της επιστολής της
Εξοχότητάς σας της **21** τρέχοντος με την οποία μου
αποστέλλετε αντίγραφα επιστολών του Επισκόπου
Κιτίου, του Μ. Παλαιολόγου και του Μ. Ιασονίδη που
στάληκαν στο Υπουργείο των Εξωτερικών από τον
εντιμότατο βουλευτή κ. Φόρστερ σχετικά με μερικές
ισχυριζόμενες δυσαρέσκειες του χριστιανικού

τμήματος της κοινότητας.

Εφόσον οι κατηγορίες που γίνονται από τους αναφερόμενους κυρίου εναντίον αξιωματικών της Κυβέρνησης αφορούν αποκλειστικά τις συνθήκες που έγιναν στη Λεμεσό, κάλεσα το Διοικητή της επαρχίας να μου υποβάλει έκθεση πάνω στο θέμα την οποία τώρα έχω την τιμή να στείλω στην Εξοχότητα σας για πληροφορία σας.

Νομίζω ότι είναι συμβουλευσιμο να σας υποβάλω μαζί με αυτήν την αλληλογραφία και αντίγραφο ανυπόγραφου υπομνήματος που μου δόθηκε από τον Επίσκοπο Κιτίου, στο οποίο προβαίνει στις πλέον σοβαρές κατηγορίες εναντίον του Συνταγματάρχη Ουάρρεν.

Ο Επίσκοπος όταν μου έδωσε το υπόμνημα είπε ότι ήθελε να θεωρηθεί σαν ανεπίσημο ή εμπιστευτικό.

Εχω ξεχάσει τώρα ποια η έκφραση στα αγγλικά που χρησιμοποίησε, αλλά απάντησα ότι οι κατηγορίες ήταν τόσο σοβαρές και η φύση τους τόσο περιστατική, ώστε αισθάνθηκα υποχρεωμένος να τις διαβιβάσω στο διοικητή Ουάρρεν.

Η συγκρατημένη απάντηση του, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτω, στάληκε στον Επίσκοπο με επιστολή του Αρχιγραμματέα της Κυβέρνησης.

Αισθάνθηκα τότε ότι αποκλειόμουν από του να διενεργήσω ανοικτή έρευνα γι' αυτές τις κατηγορίες από το γεγονός ότι η Πανιερότητα του, αφού με είχε εντυπωσιάσει ότι ήθελε, όπως η δήλωση του θεωρηθεί, όπως εννοούσε αποκλειστικά για δική μου πληροφορία.

Ομως εφ' όσον αυτές οι κατηγορίες έχουν γίνει δημόσια γνωστές από τους φίλους του Επισκόπου στην Αγγλία, όλοι οι λόγοι για να θεωρήσω το έγγραφο ιδιωτικό, έχουν εκλείψει και έτσι έχω γράψει σ' αυτόν ζητώντας του να μου καθορίσει μέρα που θα ήταν εύκολη γι' αυτόν για να βρίσκεται στη Λεμεσό, που είναι η έδρα του, με σκοπό να διαπιστωθούν τα όσα περιλαμβάνονται στις επιστολές.

Επισυνάπτω αντίγραφο της επικοινωνίας μου με τον Επίσκοπο πάνω στο θέμα.

Πριν εγκαταλείψω αυτό το σημείο, θα ήθελα να αναφέρω τη μεγάλη εκτίμηση μου για τον τρόπο με τον οποίο ο Συνταγματάρχης Ουάρρεν εκτέλεσε τα δύσκολα του καθήκοντα παρά τα όσα του αποδίδονται από τον Επίσκοπο, ο οποίος αντί να δίνει παράδειγμα πειθαρχίας στο Νόμο, ως πνευματικός ηγέτης, φαίνεται ότι ικανοποιείται με το να τον παραβιάζει και με το να διακινδυνεύει να θέτει τον εαυτό του υπεράνω της εξουσίας του.

Γνωρίζω τις προσπάθειες του Συνταγματάρχη Ουάρρεν να βελτιώσει τις υγειονομικές συνθήκες της Λεμεσού, να προμηθεύσει τους κατοίκους της με καλό νερό, να προστατεύσει τους φτωχούς από τις απαιτήσεις των πλουσίων, να επιβάλει το Νόμο σε όλες τις τάξεις του λαού, ανεξάρτητα φυλής, θρησκείας ή θέσης, για να κάνει όλους να το σέβονται με το να δείχνουν ότι ο πλούσιος Επίσκοπος και ο φτωχός εργάτης πρέπει να υπακούουν σ' αυτόν και όπως ο πλούσιος Επίσκοπος πρέπει να πληρώνει τους φόρους όπως και ο φτωχός καταστηματάρχης.

Γνωρίζω καλά ότι όλα όσα έκαμε ο Συνταγματάρχης Ουάρρεν εκτιμούνται πολύ από τη μεγάλη μάζα του λαού της επαρχίας.

Εκείνοι που παραβαίνουν το Νόμο ποτέ δεν θέλουν εκείνους που τον εφαρμόζουν, αλλά είμαι ευτυχής να πω ότι αυτοί που παραβιάζουν το Νόμο είναι λίγοι στη Λεμεσό και ότι αν ήταν επιθυμητό θα μπορούσε, είμαι σίγουρος, να εξασφαλιστεί ψήφο εμπιστοσύνης, υπογεγραμμένο από το **90%** των κατοίκων, οι οποίοι να βεβαιώνουν την εμπιστοσύνη τους στη δικαιοσύνη του, την ικανοποίηση τους για τις προσπάθειες που καταβάλλει να βελτιώσει την υλική ευτυχία τους και την προσωπική τους εκτίμηση σ' αυτόν.

Είναι ατυχία γι' αυτόν να έχει στην πόλη Λεμεσού μια μικρή ασήμαντη κλίκα ξένων, οι οποίοι επιδιώκοντας κακή φήμη, είναι προετοιμασμένοι να κάμουν τις πλέον τερατώδεις και ανύπαρκτες κατηγορίες εναντίον οποιουδήποτε, ανεξάρτητα από

την αλήθεια, εφόσον μπορούν να εξασφαλίζουν ξεχωριστή διάκριση, δηλαδή να δουν τα ονόματα τους τυπωμένα, όπως είναι η εξουσιοδότηση για δηλώσεις, που έγιναν σοβαρά, αλλά με καλό πνεύμα στη Βουλή, από υπερ-εύπιστα μέλη τα οποία έχουν ξεγελασθεί από τη λεπτολογία που εισάγεται με αυτές τις αναληθείς κατηγορίες.

Εάν ο Επίσκοπος Κιτίου αποφύγει με την ευκαιρία που του προσέφερα να αποδείξει τις κατηγορίες του εναντίον του συνταγματάρχη Ουάρρεν, θα στείλω στην Εξοχότητά σας πλήρη έκθεση με τα αποτελέσματά της έρευνας και εάν η πανεριότητά του αποτύχει να κάνει, ότι του έχω ζητήσει με αυτή την επιστολή, πιστεύω ότι η άρνηση του δυνατό να γίνει αποδεκτή ως σιωπηρά παραδοχή εκ μέρους του για την ανικανότητά του να αποδείξει αυτές τις καταστροφικές κατηγορίες που έχει εκτοξεύσει εναντίον ικανού και με υψηλό πνεύμα δημόσιου υπαλλήλου.

Στην τελευταία παράγραφο της επιστολής του ο Επίσκοπος λέγει: "Κατέβαλα το βαρύ τίμημα που ζητείτο".

Το ποσό ήταν μια λίρα Στερλίνα, για την οποία είχε καταδικασθεί για περιφρόνηση, όχι από το Συνταγματάρχη Ουάρρεν, αλλά από το τοπικό δικαστήριο της επαρχίας Λεμεσού.

Μέχρι τούδε αναφέρθηκα αποκλειστικά στις απ' ευθείας κατηγορίες εναντίον του Συνταγματάρχη Ουάρρεν.

Τώρα πρέπει να στρέψω την προσοχή μου στις ευρείς και ασαφείς ανακοινώσεις που αμφισβητούν την καλή πίστη αυτής της Κυβέρνησης, και στις οποίες κατηγορίες ισοπεδώνεται όλο το σύστημα της διοίκησης.

Το ότι υπάρχει οποιαδήποτε έξοδος προσώπων από τη νήσο, πλουσίων ή φτωχών, τα απορρίπτω κατηγορηματικά, ενώ από την άλλη, διαβεβαιώ ότι πολλοί, οι οποίοι την είχαν εγκαταλείψει σε προηγούμενα χρόνια, επιστρέφουν τώρα στα παλαιά

τους σπίτια.

Πολλές φορές χιλιάδες έγγραφες αιτήσεις στην Ελληνική και μη, συνοδευόμενες με οποιαδήποτε μετάφραση, έχουν ληφθεί από μένα και άλλους, που είναι αναμειγμένοι στην Κυβέρνηση της νήσου και εκτός εκείνων που τα τοπικά δικαστήρια της Λεμεσού και της Πάφου είπαν ότι δεν θα τις παραλάβουν, εκτός αν συνοδεύονται απο μετάφραση, είμαι σίγουρος ότι καμιά δεν έχει ποτέ απορριφθεί.

Εχω δώσει οδηγίες όπως στο μέλλον αυτά τα δικαστήρια συμμορφώνονται στην πρακτική όλων των δικαστηρίων της νήσου στην παραλαβή των αιτήσεων, ανεξάρτητα αν είναι γραμμένες στα αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά, τουρκικά ή ελληνικά.

Ο Μ. Παλαιολόγος λέγει στην επιστολή του ότι έχω απορρίψει δύο κυρίους που είχαν προταθεί ως μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου από τον Αρχιεπίσκοπο, διότι ήσαν Έλληνες. Αυτό δεν έχει καμιά σκιά ύπαρξης, αφού τέτοια πρόταση δεν έγινε σε μένα ποτέ.

Όσον αφορά τις διαβεβαιώσεις του Μ. Ιασονίδη για τη σύσταση του Συμβουλίου, του οποίου προεδρεύει ο Υπατος Αρμοστής, έχω μόνο να παρατηρήσω ότι κανένας Καδής δεν είναι μέλος στα δύο Συμβούλια, στα οποία παρακάθομαι, και εκτός του ότι τα ελληνικά μέλη αποτελούν μειονότητα, σε ένα από τα Συμβούλια, όλα τα μέλη είναι χριστιανικά στο άλλο υπάρχει μόνο ένας μουσουλμάνος.

Όσον αφορά το ότι "τάσσομαι πάντοτε με το μέρος των Τούρκων" αυτό "είναι ένας ισχυρισμός ανάξιος απάντησης.

Τη δήλωση που περιέχεται στη δεύτερη παράγραφο αυτής της επιστολής αναφορικά με την αποκλειστική αναγνώριση της τουρκικής γλώσσας ως επίσημης, θα πρέπει να την αντιμετωπίσω με μια απ' ευθείας άρνηση.

Εχω γράψει στον Αρχιεπίσκοπο και του ζήτησα ευγενικά να με πληροφορήσει κατά πόσον οποιαδήποτε επιστολή από εκείνον έχει ποτέ απορριφθεί, διότι

ήταν γραμμένη στην ελληνική. Μεταξύ μου και του φιλικού αυτού Αρχιεπισκόπου υπάρχουν οι πλέον φιλικές σχέσεις και σε όλες τις επικοινωνίες του με μένα, προσωπικά ή γραπτώς, η ελληνική είναι η μόνη γλώσσα που χρησιμοποιεί.

Όσον αφορά τη διαδικασία που ακολουθείται στα Δικαστήρια, αυτή είναι απλής φύσης, και είναι κατάλληλη με τα έθιμα και τις συνήθειες του απλού ενδιαφερόμενου κόσμου.

Σε όλες τις εγκληματικές υποθέσεις, και όταν δικάζεται μια σοβαρή πολιτική υπόθεση, ένας Άγγλος αξιωματικός είναι παρόν, για να βλέπει ότι απονέμεται αμερόληπτα η δικαιοσύνη και το Ανώτατο Δικαστήριο (Τεμίζ της Λευκωσίας) προεδρεύεται από το Δικαστή κ. Φίλλιπς, ένα ικανό δικαστή, με πείρα 20 χρόνων.

Ο Νόμος που υπάρχει στην Κύπρο και με τον οποίο δικάζονται όλοι οι Κύπριοι είναι εκείνος του Νιζάμ, και όχι ο Νόμος του Σιερί, ή ο Ιερός Νόμος.

Ο Νόμος του Νιζάμ είναι μοντέρνος κώδικας των τουρκικών Νόμων, βασισμένος στον Κώδικα του Ναπολέοντα και είναι ένα καλό σύστημα, μια άποψη την οποία δέχεται τόσο ο κ. Κούκσον, ο τελευταίος νομικός μου σύμβουλος, όσο και ο δικαστής κ. Φίλλιπς, ο οποίος κατέχει αυτή τη θέση εδώ τώρα.

Το μόνο δικαστήριο, όπου επικρατεί ο Νόμος του Κρανίου, γνωστό ως Σιερί ή Ιερός Νόμος, είναι εκείνα του Δικαστηρίου γνωστού ως Σιερί, του οποίου η δικαιοδοσία περιορίζεται σε θρησκευτικά και τοπικά θέματα.

Είναι για τους μουσουλμάνους αποκλειστικά. Σε περιπτώσεις κληρονομιών που αφορούν αποκλειστικά τους χριστιανούς οι ηγέτες της χριστιανικής εκκλησίας παίρνουν γενική δικαιοδοσία στη διανομή της περιουσίας και στον Καδή απαγορεύεται διά Νόμου να επεμβαίνει εκτός όταν καλείται να διευθετήσει διαφορές που προκύπτουν από αυτή ή όταν αφορά μικρά όργανα.

Δεν γνωρίζω καμιά περίπτωση όπου έγινε

επέμβαση την πνευματική δικαιοδοσία των Επισκόπων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις μου ζητήθηκε από αυτούς να τους δώσω ζαπτιέδες για να υποχρεώσουν πρόσωπα να πληρώσουν τα οφειλόμενα τους, τα οποία οι Επίσκοποι λένε ότι πάντοτε ήταν συνήθεια να τα μαζεύουν.

Σ' αυτή την απαίτηση πάντοτε αρνήθηκα και εξακολουθώ να αρνούμαι να δεχθω εφόσον δεν υπάρχει κανένας Νόμος με τον οποίο αυτά τα οφειλόμενα να επιβληθούν.

Για να συλλέγουν αυτά τα οφειλόμενα οι Επίσκοποι έχουν τη συνήθεια να κλείνουν τις Εκκλησίες στα χωριά, όπου οι κάτοικοι αρνούνται να πληρώσουν.

Το έχω δει αυτό να γίνεται προσωπικά και έχω πληροφορηθεί ότι έχουν εκτοξευθεί απειλές για αφορισμούς κατά καιρούς με σκοπό να υποχρεώσουν την πληρωμή εκείνων τα οποία οι Επίσκοποι αξιώνουν από το λαό.

Είναι κοινώς λεγόμενο στα ελληνικά νησιά, ότι η επίσκεψη ενός Επισκόπου σε ένα χωριό είναι τόσο καταστροφικό, όσο δύο επισκέψεις από ένα Πασά. Μου έχει λεχθεί ότι στοιχίζει σε κάποιον άνδρα πολλά λεφτά για να γίνει Επίσκοπος και ότι ο επιτυχής υποψήφιος προσβλέπει στα οφειλόμενα που μπορεί να πάρει από το ποίμνιο του για να καλύψει τα χρήματα που έχει ξοδεύσει.

Υποχρεωτική εργασία έχει επιβληθεί στον κόσμο στο "μισό από το συνηθισμένο μεροκάματο".

Το ποσό του ημερομισθίου που καθορίζεται από το Νόμο, δηλαδή ένα σελίνι την ημέρα, είναι ψηλό και εκτός όταν υπάρχει οποιαδήποτε έκτακτη επείγουσα δημόσια εργασία για να γίνει, μπορούμε πάντοτε να εξασφαλίσουμε εθελοντικά όσους εργάτες χρειαζόμαστε με αυτό το μεροκάματο.

Διέξοδος εξασφαλίστηκε σε το νέο Διάταγμα πάνω στο θέμα με σκοπό να συμπληρωθεί ο στρατιωτικός δρόμος στις ορεινές περιοχές έγκαιρα για να δεχθεί τους Άγγλους στρατιώτες που στέλλονται εκεί πριν έλθει η ζέστη του καλοκαιριού.

Επισυνάπτω υπόμνημα πάνω στο θέμα, με το οποίο παρουσιάζεται η έκταση της υποχρεωτικής πληρωμής, σύμφωνα με τον παλιό νόμο ή χωρίς πληρωμή, σύμφωνα με το νέο Διάταγμα από της κατοχής της Κύπρου.

Πριν από την άφιξη μας εδώ, όλοι οι δημόσιοι δρόμοι της νήσου κατασκευάζονταν και διατηρούνταν με υποχρεωτική εργασία.

Ο νόμος πάνω στο θέμα αυτό έχει ως εξής: Όλοι οι άνδρες μεταξύ ηλικίας **16** έως **60** χρόνων, τα κάρρα και τα υποζύγια που ανήκουν στους κατοίκους είναι υπόχρεα να εργασθούν χωρίς αποζημίωση στους δρόμους.

Στα πρόσωπα επιτρέπεται να παράσχουν αντικαταστάτες όταν προτιμούν να κάμουν κάτι τέτοιο. Ήσαν υποχρεωμένοι να δίνουν αυτή την εργασία για είκοσι μέρες σε περίοδο πέντε χρόνων.

Ο μόνος καλός δρόμος στο νησί πριν από την άφιξη μας, ήταν εκείνος μεταξύ Λάρνακας και Λευκωσίας, ο οποίος είχε γίνει τέσσερα χρόνια πριν εξ' ολοκλήρου με υποχρεωτική εργασία ή με εργασία που πλήρωσαν εκείνοι που προτιμούσαν να συνεισφέρουν τα χρήματά τους αντί εργασίας για τη δημιουργία του.

Αυτός ο νόμος δεν ήταν περίεργος στην Κύπρο και εξακολουθεί να υπάρχει σε όλη τη νήσο και τις κύριες επαρχίες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Εν κατακλείδι έχω μόνο να πω ότι πιστεύω σταθερά ότι ο λαός της νήσου αυτής, χριστιανοί και μωαμεθανοί, είναι ειλικρινά ευγνώμονες για όλα όσα έγιναν από μας για την προώθηση της υλικής καλής ζωής τους και για τη διάσωση τους από την καταπίεση είτε εκ μέρους των επισήμων ή των πλουσίων ή και των δύο.

Προηγουμένως πριν από την άφιξη μας, ο πλούσιος δεν πλήρωνε στην πράξη φόρους.

Απέφυγε να το πράττει με την εξασφάλιση της προστασίας μερικών ξένων προξένων.

Ο Πασάς φοβόταν να τον εξαναγκάσει να πληρώσει, γνωρίζοντας ότι ο χριστιανός Επίσκοπος ή

πλούσιος υπό τέτοια προξενική προστασία μπορούσε πάντοτε να υποβάλει τέτοιο παράπονο στην Κωνσταντινούπολη εναντίον του ώστε το πιο σίγουρο ήταν να προκληθεί η ανάκληση του από την Πύλη.

Ταπεινά υποβάλλω ότι "Μουτάτις Μουτάντις" μια παρόμοια διαδικασία καταβάλλεται από εκείνους τους ίδιους κυρίους, οι οποίοι νομίζουν φανερά ότι με τη δημόσια ταραχή στην Αγγλία θα μπορέσουν να εξασφαλίσουν στους εαυτούς τους παρόμοια ασυλία υπό τον αγγλικό Νόμο και ότι οι αξιωματικοί μας εδώ, προ του κινδύνου να εκτεθούν σε επικρίσεις στην πατρίδα, παρόλο ότι θα είναι εντελώς άδικες, θα επιτρέψουν στον πλούσιο να διεκδικήσει για τον εαυτό του μια θέση πάνω από το Νόμο, από την οποία θα έχει το φτωχό μόνο καταπιεσμένο.

Σε μια τόσο οπισθοδρομική κατάσταση στην οποία βρήκαμε την Κύπρο, δεν είναι εύκολο πράγμα να πεισθεί ο λαός για τον αναγκαίο εμβολιασμό για υγιεινομικά μέτρα και δημαρχιακές βελτιώσεις.

Στην εκτέλεση των απαιτούμενων αλλαγών διακινδύνευσα, όσο μπορούσα, να προχωρήσω σιγά, σιγά και να διδάξω τον κόσμο να βοηθηθεί για να επιφέρει καλύτερη τάξη πραγμάτων.

Παρόλον ότι πολλά έχουν ήδη γίνει, πολλά απομένουν ακόμη.

Ο φτωχός πιστεύω ότι γνωρίζει τα οφέληματα, τα οποία αγωνίζομαι να του διασφαλίσω και είναι μόνο από τον πλούσιο που προέρχεται οποιαδήποτε αντίθεση.

Εφόσον μπορούν να κτίζουν πολλά σπίτια για τους εαυτούς τους και να πληρώνουν για να έχουν καλό νερό, το οποίο μεταφέρεται από απόσταση, γνοιάζονται λίγο για την κατάσταση των υδραγωγείων που κατέχει ο φτωχός ή για το νερό που εξασφαλίζεται από μολυσμένα πηγάδια, τα οποία μπορεί να προμηθεύεται ο φτωχός μόνος του".